

jeg kender til Forholdene, er jeg ogsaa overbevist om, at noget lignende kunde have været gennemført i forskellige andre Købstæder. Jeg vil derfor henstille, at man indsetter en saadan Dispensationsbestemmelse i Loven.

Jeg vil saa gerne slaa til Lyd for Tanken om *Week-end*, en halv Dags Frihed om Ugen. Den sidste ret nylig givne engelske Lov har en Bestemmelse i den Retning, og det forekommer mig, at det er en naturlig Ting. F. Eks., naar jeg tænker paa vore Tjenestepiger, der ganske vist som Regel har fri foruden hveranden Søndag en halv Dag om Ugen, forekommer det mig rimeligt, at dette Personale fik Ret til at være fri til en vis Tid, f. Eks. lad os sige Onsdag fra Kl. 2 eller 3, Tiden er ligegyldig, det er ikke det, det kommer an paa i Øjeblikket. Jeg har ikke villet lade min Tale i Dag løbe til Ende uden at pege paa dette Forhold. Jeg mener ikke, at det behøvede at være netop Lørdag, som det sædvanlig har været i England, men det kunde godt være en halv Dag midt i Ugen.

Der kunde være Grund til at tale om enkelte andre Ting, f. Eks. Cigarforretningerne, men det er mig bekendt, at disse Forhold ligger saa vanskeligt, at jeg er betænkelig ved at sige, hvad der naturligt vilde ligge nær for mig: hvorfor skal man lade Personalet staa og arbejde efter Kl. 8? Men paa den anden Side, naar der kun arbejdes af Manden selv, hans Kone og Børn, er der naturligvis nogen Rimelighed i, da det ikke er en Næringslov, men en social Forsorgslov, vi behandler, at give Lov til, at Cigarforretninger holder aabent efter Kl. 8. Det er jo en bekendt Sag, at det spiller ingen ringe Rolle for en Del Smaa-folkfamilier i de Kvarterer, som bebos af de mindre velstillede. Jeg vil i hvert Fald henstille, at man gør dette Spørgsmaal til Genstand for en meget omhyggelig Overvejelse i det kommende Udvalg.

Til allersidst har jeg kun en Sidebetragtning at gøre gældende, som den foregaaende ærede Taler allerede har været inde paa. Naar denne Lov, som jeg sagde til en Begyndelse, er en social Forsorgslov, synes jeg, at det Spørgsmaal rejser sig, om man ikke bør føre hele denne Lovgivning fuldt ud over paa den sociale Forsorgs Omraade. Bør man i Virkeligheden ikke træffe Foranstaltninger, hvorved man f. Eks. sikrer sig en Forbedring af de hygiejniske Forhold, hvorunder der leves? Som jeg tidligere har nævnt, medfører Kost- og Logisystemet utvivlsomt, at mange Medhjælpere bor paa rene Hummere, hvor der

hverken er Lys eller Luft. Jeg tror, at jeg har Grund til at sige, at saadan er Forholdene. Arbejdstiden gaar mange Gange endogsaa langt ud over Lukketiden, undertiden omfatter den baade Hellig og Søgn, som man siger, og der følges det Princip, at der egentlig ingen Pause skal være, at Middagstiden skal indskrænkes til det mindst mulige. Ogsaa der kræves en social Forsorg, og naar man ser hen til, at det er lykkedes at give en Lov paa Fabriktilsynets Omraade, og at der i det hele taget er en vidtstrakt social Arbejderforsorg, og naar endvidere henses til, at der oven i Købet synes at være en vis Tendens til frivillig Lukning, saa forekommer det mig, at det er Vidnesbyrd om, at man bør gaa til en social Lovgivning af større Omfang paa dette Omraade.

Den ærede foregaaende Taler berørte, saa vidt jeg forstod, Spørgsmaalet om, hvordan man skulde naa til en effektiv Overholdelse af denne Lov. Maa jeg have Lov til at pege paa, at naar man har Fabrikinspektører, hvad skulde der saa være i Vejen for at ansætte Handelsinspektører, der kunde inspicere Lokalerne og overvaage, f. Eks. at Personalet var gaaet hjem til den lovbefalede Tid, efter hvilken de ikke mere maatte opholde sig der. Jeg erkender, at dette ligger udenfor den Revision, vi her staar ved, men jeg er heller ikke saa sikker paa, om vi ikke er naaet netop saa vidt, at en Revision maaske ikke har saa stor II, at den skal tilendebringes fra i Dag til i Morgen. Jeg er ikke en Gang vis paa, om Spørgsmaalet ikke er omfattende nok til, at der var Anledning til at nedsætte en Kommission til at undersøge disse Forhold. Jeg skal henstille dette og kun foreløbig anmode den højtærede Minister om at stille sig velvillig med Hensyn til Grundtanken om 7-Lukningen og de enkelte andre Punkter, jeg særlig har fremdraget.

Wulff: Jeg skal for mit Vedkommende indskrænke mig til ganske faa Ord. I det store og hele vil jeg nemlig kunne tiltræde, hvad der blev sagt fra denne Plads af den første ærede Taler, det ærede Medlem fra Nyborg (Birch), naar han anerkendte de smaa Fremskridt, som denne Lov, som den er forelagt, indeholder — smaa er de, mange vil finde dem for smaa, men der er Fremskridt deri, og jeg skal ikke nævne dem igen — f. Eks. paa Konditoromraadet og andet lignende. Jeg indtager egentlig ogsaa samme Standpunkt som den ærede nævnte Taler, naar han sagde, at egentlig var det imod hans personlige Fø-